

Ag Ceiliúradh na hIlchinéalachta tríd an Ghaeilge
успішній впровадженням багатоманітності через ірландську мову



Céad Mile Fáilte

Leabhrán Eolais faoin Ghaeilge

Інформаційний буклет щодо ірландської мови

ceadmilefailte.ie

Clár an leabhráin | Зміст брошури

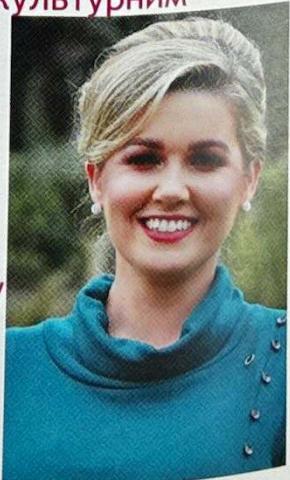
2. Fáilte | Привітання
3. Stair | Історія
4. Frásáí | Фрази
5. Wuraola Majekodunmi
6. Logainmneacha | Географічні назви
8. Sloinnte | Прізвища
9. Victor Bayda
8. Teaghlaigh | Сім'ї
12. Achmhainní | Ресурси
13. Na meáin | ЗМІ й технології
14. Fostaíocht | Працевлаштування
15. Gaeloideachas | Освіта ірландською

Fáilte | Привітання

Is iontach an rud é go bhfuil sochaí ilchultúrtha, ilteangach, ilchineálach againn in Éirinn na linne seo, agus is seoid luachmhar í an Ghaeilge, seoid ar féidir a roinnt le gach duine. Ba chóir go mbeadh deiseanna ar fáil do gach duine chun sult agus tairbhe a bhaint aisti. Tá ról tábhachtach ag an teanga ag cabhrú lenár bPobail Nua imeascadh le sochaí na hÉireann. Tá súil againn go dtabharfaidh an leabhrán seo blaisín dár dteanga álainn daoibh.

Сучасна Ірландія може похвалитися дуже різноманітним, мультикультурним і багатомовним суспільством, а ірландська мова є цінним культурним надбанням, яким ми можемо поділитися з усіма.

Кожен повинен мати можливість отримувати від цього задоволення й користь. Ірландська мова відіграє важливу роль, допомагаючи нашим новим громадам інтегруватися в ірландське суспільство. Гельська ліга має на меті підтримку місцевих громад у створенні позитивного іміджу мови для кожного, хто тут проживає.



Paula Melvin,
Uachtarán Chonradh na Gaeilge

Stair na Gaeilge

Історія ірландської мови

Is teanga Cheilteach í an Ghaeilge. Mar chuid de na teangacha Ceilteacha, tá an Bhreatnais, an Mhanainnis, Gaeilge na hAlban agus an Bhriotána. Tháinig an Ghaeilge chuig Éirinn 2.500 bliain ó shin.

Ірландська мова належить до кельтської групи. До кельтської групи мов також належать валлійська, менська, шотландська й бретонська. Ірландська мова з'явилася в Ірландії 2500 років тому.

Is í an Ghaeilge ceann de na teangacha scríofa is ársa ar an domhan. Chomh maith leis sin, tá an litríocht is sine aici in larthar na hEorpa.

Ірландська мова є однією з найдавніших писемних мов світу. Нею також написано найдавніші літературні твори в Західній Європі.

Bhí an Ghaeilge mar phríomhtheanga na hÉireann go dtí an 16ú Aois. Chaill sí a stádas áfach agus tháinig meath go seasta uirthi agus Éire faoi thionchar na Breataine.

Ірландська мова була основною мовою спілкування в Ірландії до XVI століття. Проте вона втратила свій статус у суспільстві й неухильно занепадала під британським впливом.

Mar gheall ar ghorta agus imirce sa 19ú Aois, ní raibh an Ghaeilge ach mar mhionteanga ar an oileán. Cuirtear ‘An Ghaeltacht’ ar choráit inár fhan an Ghaeilge mar phríomhtheanga an cheantair.

Голод та еміграція в XIX столітті призвели до того, що ірландська мова стала мовою меншини на острові. Кілька частин Ірландії, де ірландська мова залишається мовою більшості в громаді, відомі як Г'елтахт.

In 1893 cuireadh tús le hathbheochan na Gaeilge nuair a bunaíodh an eagraíocht náisiúnta Conradh na Gaeilge.

У 1893 році почалося відродження мови з заснуванням національної організації «Гельська ліга».

Tá an Ghaeilgeanois mar an chéad teanga oifigiúil sa stát agus mar ceann de na teangacha san Aontas Eorpach. Sá lá atá inniu, tá Gaeilge ag 1,800,000 duine.

Ірландська мова є першою офіційною мовою ірландської держави та однією з мов ЄС. Наразі 1 800 000 ірландців можуть розмовляти ірландською мовою.



Frásai | Фрази



Gaeilge	English	українська
Dia duit	Hello	Привіт
Conas atá tú?	How are you?	Як справи?
Táim go maith agus tú féin? I'm good and you?	I'm good and you?	Добре, а в тебе?
Cad é an scéal?	What's the story?	Що нового?
Táim togha agus tú féin?	I'm grand and yourself?	У мене все чудово, а ти як?
Cad is ainm duit?	What's your name?	Як тебе (вас) зватъ?
Aoife is ainm dom	My name is Aoife	Мене звату Айфе
Deas bualach leat	Nice to meet you	Приємно познайомитися
Slán leat	Goodbye	Бувайте

Wuraola Majekodunmi

Rugadh Wuraola san Nigéir agus tháinig sí go hÉirinn lena muintir agus í ina páiste. Fuair sí a hoideachas trí Ghaeilge agus tá síanois mar láithreoir ar an stáisiún raidió Gaeilge, Raidió na Life. In 2020, ceapadh Wuraola ar bhord Fhoras na Gaeilge, an eagraíocht atá freagrach as an Ghaeilge a chur chun cinn ar fud na hÉireann.



Вураола народилася в Нігерії й приїхала до Ірландії з родиною ще в дитинстві. Вона здобула освіту ірландською мовою і зараз є ведучою на ірландськомовній радіостанції Raidió na Life. У 2020 році Вураолу було призначено членкинею правління Ірландської мовної ради — органу, відповідального за популяризацію ірландської мови на всьому острові Ірландія.

“Tá an Ghaeilge tábhactach i m’shaol féin toisc gur d’fhás mé suas léi agus ní féidir m’shaol a shamhlú gan í. Is an Ghaeilge a thug deiseanna iontacha dom i m’shaol inniu agus táim chomh buíoch don teanga. Is fiú go mór í a choinneáil beo!”

«Ірландська мова є важливою в моєму житті, я виросла з нею й не уявляю свого життя без неї. Ірландська мова дала мені надзвичайний шанс у житті, і я дуже вдячна за це. Ми обов’язково маємо зберегти її!»

Logainmneacha

Географічні назви

Is minic go bhfaigheann daoine a bhogann go hÉirinn a gcéad blhaiseadh den Ghaeilge trí logainmneacha.

Більшість людей, які живуть в Ірландії, саме через географічні назви вперше знайомляться з ірландською мовою.

Tagann níos mó ná 90% de na logainmneacha in Éirinn ón Ghaeilge.

Tá thart fá 62,00 baile fearainn in Éirinn san iomlán. Tugann na logainmneacha míniú do na gnéithe de thírdhreach na tíre.

Понад 90 % наших топонімів походять з ірландської мови. У всій Ірландії існує близько 62 000 офіційних назв населених пунктів.

Країна має безліч ірландських назв, що підкреслюють особливості ландшафту.

Bíonn athrá i gceist le roinnt de na logainmneacha in Éirinn. Má tá cúpla eocharfhocail agat cuideoidh sé leat roinnt mhaith de logainmneacha na tíre a thuiscint.

Часто спостерігається повторення топонімів по всій країні. Знання деяких ключових слів допоможе вам з'ясувати частину значень географічних назв багатьох наших міст і місцевостей.



Seo chugaibh roinnt logainmneacha ina luaitear pobail a tháinig chuit Éirinn.

Ось кілька давніх топонімів, які підкреслюють, що нові громади прибували до Ірландії протягом століть:

1. Dún na nGall (Donegal) -
Форт чужинця
Fort of the foreigner
2. Carn Albanach(Carnalbanagh) -
Курган людини з Шотландії
Mound of the person from Scotland
3. Carraig na Sasanach
(Carrignasassonagh) -
Скеля людини з Англії
The Rock of the person from England

Tuilleadh eolais faoi logainmneacha:
logainm.ie & placenamesni.org

Якщо ви хочете дізнатися більше інформації про топоніми, які є у вашому населеному пункті, відвідайте сайти www.logainm.ie та www.placenamesni.org для отримання додаткових даних.

Logainmneacha | Географічні назви

Cuid den logainm Частина топоніма	Leagan Gaeilge Ірландська форма	Bri Значення
Bally	Baile	Місто
Bawn	Bán	Білий
Carn	Carn	Курган
Carrick	Carraig	Скеля
Drum	Droim	Хребет
Duff	Dubh	Чорний
Glen	Glean	Вузька долина
Kill	Cill	Церква
Loch	Loch	Озеро
Mullagh	Mullach	Вершина пагорба
Rath	Ráth	Форт
Slieve	Sliabh	Гора
Tyr	Tír	Країна



Sloinnte | Прізвища

Tagann an cuid is mó de na sloinnte in Éirinn ó chúlra Gaeilge. Is iad sloinnte na hÉireann cuid de na sloinnte is sine san Eoraip, ag dul chomh fada siar leis an deichiú aois.

Tá sé fíor-spéisiúil le fiosrú faoin bhunmhíniú sa Ghaeilge a bhain le sloinnte. Seo roinnt samplaí:

Begley	Ó Beaglaoich
McNamara	Mac Con Mara
McGowan	Mac Gabhann
Kennedy	Ó Cinnéide

Taispeánann sloinnte eile go bhfuil daoine ag teacht go hÉirinn thar na cianta agus go bhfuil a tréithe faoi leith anois aitheanta mar shloinnte iad féin:

Walsh	Breathnach
McLoughlin	Mac Lochlainn
McAtasney	Mac an tSasanaigh
Doyle	Ó Dubhghaill

Gallagher

Більшість прізвищ в Ірландії походять від ірландської мови. Ірландські прізвища є одними з найдавніших в Європі й беруть свій початок з X століття.

Може бути дійсно цікаво дізнатися їх оригінальне значення в ірландській мові: наведемо кілька прикладів

Нащадок маленького воїна
-Descendant of the Little Warrior
Син морського пса
-Son of the Hound of the Sea
Син коваля
-Son of the Blacksmith
Нащадок грубоголового
-Descendant of the Rough Head

Інші прізвища показують нам, що люди приїжджали до Ірландії протягом століть і що їхні особливості з часом перейшли в прізвища:

Людина з Уельсу
-The person from Wales
Син вікінга
-Son of the Viking
Син англійця
-Son of the Englishman
Нащадок темного чужинця
-Descendant of the Dark Foreigner
Нащадок любителя чужинців
-Descendant of the Lover of Foreigners

Victor Bayda

Tá Victor Bayda ón Rúis ó dhúchas agus bhí sé mar léachtóir ollscoile sa Ghaeilge ar feadh 15 bliain. In 2019 ceapadh Victor mar oifigeach pleanála teanga do Ghaeltacht Uíbh Ráthaigh i gContae Chiarraí leis an sprioc chun plean teanga a chur i bhfeidhm don cheantar.



Віктор родом із Росії, протягом 15 років він викладав ірландську мову в університеті. У 2019 році Віктор був призначений відповідальним за розвиток ірландської мови на півострові Айверах, графство Керрі, з метою реалізації плану розвитку ірландської мови в регіоні.

“Is teangeolaí mé agus is féidir liom a rá gur teanga eisceachtúil í Gaeilge - is fiú go mór í a bheith agat ar an bhfáth sin amháin. Is cuid luachmhar de shaibhreas an chine daonna í an Ghaeilge. Seoid na hÉireann agus seoid an domhain mhóir.”

«Я лінгвіст і можу з повним правом сказати, що ірландська мова — унікальна. Її треба вивчати хоча б із цієї причини. Ірландська мова є цінною частиною багатства людства. Перлина Ірландії й перлина всього світу».

Frásai do Theaghlaigh

Фрази для сімей

Maidin mhaith
mwadeen wha

Доброго ранку



Oíche mhaith
eeha wha

Добрий вечір



An bhfuil tú réidh?
an will too ray

Готові?

Tá mé réidh
ta may ray

Я готовий/готова



Níl mé réidh
neel may ray

Я не готовий/готова

Gabh mo leiscéal
go maw lesh-kale

Перепрошую

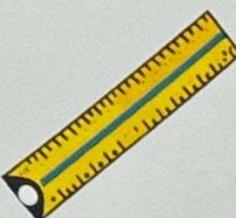


Go raibh maith agat
go row mah ag-at

Дякую

Fáilte romhat
fal-cha rowat

Ласкаво просимо



Cé leis é seo?
kay lesh ae shaw

Чиє це?

Is liomsa é
is lum-sa ae

Це мое

Ní liomsa é
nee lum-sa ae

Це не мое

An dtuigeann tú?
an diggen too?

Ви розумієте?

Tuigim/ ní thuigim
tiggim / nee higgim

Так/ні

An bhfuil cuidiú uait?
an will cuh-jew wet?

Потрібна допомога?

Lean ort
lan urt

Уперед/продовжуйте

Maith thú
mah hoo

Чудово

Maith an chailín
mah an cal-een

Молодець, дівчинко

Maith an bhuaachaill
mah an woo-hal

Молодець, хлопче

Ar fheabhas!
ar owas

Неймовірно



Acmhainní Foghlama

Ресурси для вивчення ірландської мови

Tá sé níos fusa ná riamh teacht ar acmhainní chun cabhrú leat an Ghaeilge a fhoghlaím. Idir chúrsaí, fhoclóirí agus aipeanna, tá neart ann le cabhrú ar d'aistear foghlama.

Зараз простіше, ніж будь-коли, знайти ресурси, які допоможуть вам вивчити ірландську мову. Від курсів до словників і додатків – існує багато всього, що допоможе вам у навченні.

Aimsigh rang i do cheantar nó cláraigh le haghaidh ranga le Conradh na Gaeilge.

Знайдіть заняття у вашому регіоні або запишіться на заняття від Гельської ліги www.cnag.ie/en/allclasses

Cláraigh le haghaidh cursa ar líne ar nós Fáilte Online www.failteonline.ie nó déan scrúdú mar chuid den Teastas Eorpach Gaeilge-
www.teg.ie

Приєднуйтесь до онлайн-курсів, як-от Fáilte Online Fáilte Online | Долучайтесь до ірландської культури через мову (failteonline.ie) або складайте іспити для отримання Європейського сертифікату з ірландської мови www.teg.ie

Bain úsáid as an bhfoclóir Béarla Gaeilge ar líne www.focloir.ie

Користуйтесь англо-ірландським онлайн-словником www.focloir.ie

Íoslódáil an aip Duolingo agus cleachtaigh do chuid scileanna teanga i seisiún ghairide

Завантажте додаток Duolingo та практикуйте свої мовні навички короткими сесіями.

www.Abair.ie - Fuaimniú na Gaeilge. Má chuirtear focal i nGaeilge isteach sa suíomh idirlín, is féidir leat éisteacht leis an bhfuaimniú i gcanúintí difriúla.

Вимова в ірландській мові. www.Abair.ie – якщо написати слово ірландською, можна послухати вимову на різних діалектах.

Tá na hacmhainní seo agus tuilleadh ar fáil ar www.PEIG.ie

Усі ці ресурси та багато іншого можна знайти на www.PEIG.ie

Na Meáin agus an Teicneolaiocht ЗМІ й технології

Tá an Ghaeilge i bhfad níos fluirsí anois ná riamh agus is féidir teacht ar an teanga go fuarasta trí na meáin agus an teicneolaíocht go ginearálta. Cuireann na meáin Ghaeilge bealach iontach ar fáil chun sult a bhaintas an teanga.

Tá an Ghaeilge le fáil ar fud na meán anois le stáisiún teilihise Gaeilge ann (TG4), go leor stáisiúin raidió (Raidió na Gaeltachta, Raidió RíRá, agus Raidió Fáilte), nuachtán ar líne (Tuairisc.ie) agus irisí míosúla (Comhar, Feasta, agus Nós).

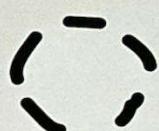
Inniu tá Google, Facebook, agus go leor comhlachtaí idirnáisiúnta ar fáil trí Ghaeilge. Tá an Ghaeilge mar rogha teanga ar go leor gutháin póca agus tá téacsáil thuarthach ar fáil fostá.

Tá an Ghaeilge mar cheann de na príomhtheangacha ar Duolingo. Is léir go bhfuil gur teanga den Fichiú-Aonú Aois í an Ghaeilge!

Зараз ірландська мова є більш пошиrenoю, ніж будь-коли, нею користуються як у засобах масової інформації, так і в більш широкому технологічному просторі. Ірландськомовні засоби масової інформації є чудовою можливістю насолодитися мовою. Ірландська мова присутня в засобах масової інформації: є власна телевізійна станція (TG4), багато радіостанцій (Raidió na Gaeltachta, Raidió RíRá та Raidió Fáilte), інтернет-газета (Tuairisc.ie) та щомісячні журнали (Comhar, Feasta й Nós).

Сьогодні сервіси міжнародних компаній, як-от Google, Facebook та багато інших, доступні ірландською мовою. Ірландську мову можна обрати в багатьох мобільних телефонах; також доступний інтелектуальний набір тексту.

Ірландська мова є однією з найпопулярніших мов, наявних на Duolingo. Безперечно, ірландська – це мова ХХІ століття!



An Ghaeilge agus Fostaiocht

Ірландська мова й працевлаштування

Ba mhaith linn uilig cuir lena gcuid scileanna agus postan-na á lorg againn. Osclaíonn an Ghaeilge doirse dúinn sa saol oibre.

Samplaí ón saol oibre ina bhfuil an Ghaeilge mar bhuntáiste duit:

Na meáin
3MI



Oideachas
Освіта



Aistriúchán & Ateangaireacht
Письмовий та усний переклад



An Státseirbhís & an Seirbhís Poiblí
Державна служба й громадський сектор



Na hEalaíona
Мистецтво



Turasóireacht
Туризм

Tá níos mó daoine ag lorg seribhísí trí Ghaeilge- Tá an Ghaeilge go maith do ghnó!

Ми всі хочемо підвищувати свою кваліфікацію, щоб мати можливість працевлаштуватися. Ірландська мова відкриває для нас двері у світ праці.

Приклади сфер праці, в яких володіння ірландською мовою є перевагою:

Gaeilgeachas

Освіта ірландською



Tá an gaelscolaíocht an earnáil is mó fáis sa chóras oideachais ó thuaidh agus ó dheas.

Сектор освіти ірландською мовою є найбільш швидкозростаючим в освіті як на півночі, так і на півдні країни.

Faoi láthair tá 65,000 dalta sa choras oideachais á gcur faoi oiliúint trí mhéan na gaeilge - 50,000 ag an mbun léibhéal agus 15,000 sa dara léibhéal.

Наразі в системі освіти налічується 65 000 учнів, які навчаються ірландською мовою: 50 000 – у початковій школі та 15 000 – у середній школі.

Tá an uimhir seo ag fás i gcónaí, bunaithe ar an éileamh ón phobal.

Ця кількість постійно зростає відповідно до попиту населення.

Tá go leor buntáistí ag baint leis an tumoideachas Ghaeilge, go háirithe buntaistí smaointeoirachtta agus cumarsáid níos forleithne.

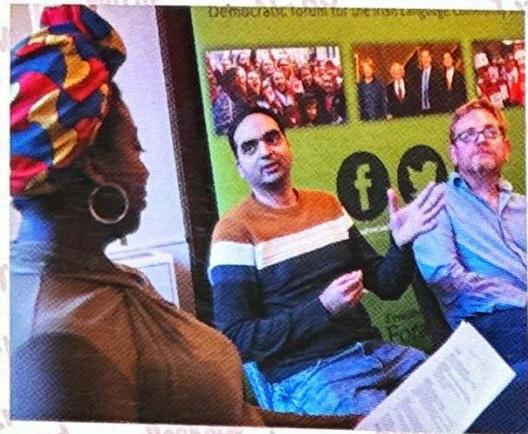
За методикою занурення в мовне середовище має численні переваги, особливо когнітивні й комунікативні.

Léiríonn taighde go gcuídíonn an tumoideachas le forbairt an Bhéarla chomh maith.

Дослідження довели, що таке навчання також сприяє розвитку англійської мови.

Baineann daltaí i scoileanna lán Ghaeilge torthaí níos airde amach sa Bhéarla (agus sa Mhata) toisc go bhfuil scileanna teanga i gcoitinne níos fearr acu.

Діти в школах з ірландською мовою навчання досягають вищих результатів з англійської мови (і математики) завдяки тому, що вони мають кращі загальні мовні навички.



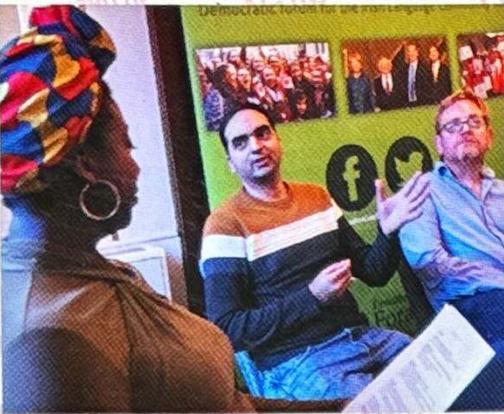
ceadmilefailte@cnag.ie
(+353) 01 475 7401

ceadmilefailte.ie

X cead_milefailte

f Céad Míle Fáilte

ceadmilefailte_cnag



ceadmilefailte@cnag.ie
(+353) 01 475 7401

ceadmilefailte.ie

X cead_milefailte

f Céad Míle Fáilte

ceadmilefailte_cnag